

Ośrodek Wdrożeń
Ekonomiczno-Organizacyjnych
Budownictwa „PROMOCJA” Sp. z o.o.

▪ **SEKOCENBUD®** ▪

ZESZYT **53/2013** (1453)

WARTOŚĆ KOSZTORYSOWA INWESTYCJI

WSKAŹNIKI CENOWE

WKI

III KWARTAŁ 2013 R.

1. ZAŁOŻENIA METODYCZNE – WPROWADZENIE	3
2. WSKAŹNIKI KOSZTÓW WEDŁUG GRUP	13
Grupa kosztów 1 Pozyskanie działki budowlanej	13
Grupa kosztów 2 Przygotowanie terenu i przyłączenie obiektów do sieci	24
Grupa kosztów 3 Budowa obiektów podstawowych	31
Grupa kosztów 4 Instalacje	58
Grupa kosztów 5 Zagospodarowanie terenu i obiekty pomocnicze	87
Grupa kosztów 6 Wyposażenie	94
Grupa kosztów 7 Prace przygotowawcze, projektowe, obsługa inwestorska	120
3. PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG (VAT)	134

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE

Kopiowanie i reprodukcje zarówno całości jak i fragmentów niniejszej publikacji jest niedozwolone

p.o. Redaktor naczelna wydawnictw SEKOCENBUD, redaktor prowadząca zeszyt: Mariola Gala-de Vacqueret
Zespół autorski: Mariola Gala-de Vacqueret, Andrzej Górniecki, Paweł Kaczmarek, Anna Łapczyńska,
Elżbieta Pikiewicz, Małgorzata Płaneta, Wiesława Sikorska-Ożgo, Michał Wałdykowski, Andrzej Wypych

Wydawca:

Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa PROMOCJA Sp. z o.o.

02-796 Warszawa, ul. Migdałowa 4, **tel. 22 24-25-400, faks 22 24-25-401**

Sąd Rej. dla m.st. Warszawy XIII Wydz. Gosp. KRS 0000092639, Kapitał zakładowy 109 800 zł.

e-mail: promocja@sekocenbud.pl

www.sekocenbud.pl

Konto bankowe: Pekao S.A. O/Warszawa Nr 39 1240 5963 1111 0000 4798 9414

Druk: Poligrafia GREG Grzegorz Sitek 05-400 Otwock-Świerk, teren I.E.A.

ISSN 1231-2517

1. WPROWADZENIE I ZAŁOŻENIA METODYCZNE

1.1. Zakres zastosowania biuletynu

Wskaźniki cenowe podane w tym zeszycie mogą być wykorzystywane do:

- a) ustalenia szacunkowych łącznych kosztów inwestycji i obliczenia wartości kosztorysowej inwestycji (WKI) jako:
 - składnika programu inwestycji finansowanej z budżetu państwa,
 - wyceny inwestycji przy składaniu wniosku o dofinansowanie ze środków unijnych,
 - podstawy ustalenia kwoty nakładów finansowych, jaką powinien dysponować inwestor dla zrealizowania inwestycji o założonym programie funkcjonalno-użytkowym,
 - podstawy opracowania studium wykonalności oraz oceny ekonomicznej efektywności inwestycji,
 - dokumentu niezbędnego do bieżącej kontroli wydatkowania środków finansowych w trakcie przygotowania i realizacji inwestycji,
 - podstawy opracowania harmonogramu finansowo-rzeczowego realizacji inwestycji oraz harmonogramu finansowania projektu.
- b) wycenienia planowanych kosztów prac projektowych (W_{pp}) oraz planowanych kosztów robót budowlanych (W_{rb}), niezbędnych do ustalenia wartości zamówienia zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (przy zlecaniu łącznego wykonania prac projektowych i robót budowlanych),
- c) sporządzania kosztorysów inwestorskich na wyższym poziomie agregacji robót,
- d) szacowania wartości odtworzeniowej składników budowlanych nieruchomości przez rzeczoznawców majątkowych,
- e) wyceny prac projektowych jako funkcji kosztów robót budowlanych,
- f) wyceny prac przygotowawczych, geotechnicznych, obsługi inwestorskiej i geodezyjnej,
- g) ustalenia kosztów wyposażenia różnych obiektów budowlanych.

Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) została określona po raz pierwszy w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 2 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz. U. Nr 133, poz. 1480).

Aktualnie tj. od 1 stycznia 2011 roku sposób i tryb finansowania inwestycji z budżetu państwa regulują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa ogłoszone w Dz. U. Nr 238 z 2010 r., poz. 1579.

W § 2 pkt 6) tego rozporządzenia podano iż pod pojęciem – „szacunkowy łączny koszt inwestycji” – rozumie się koszt inwestycji ustalony na podstawie wskaźników cenowych określonych w ogólnodostępnych opracowaniach lub na podstawie kosztów zrealizowanej inwestycji o podobnej złożoności.

Z kolei w § 4 podano iż decyzję o ujęciu finansowania inwestycji ze środków budżetu państwa w materiałach do projektu ustawy budżetowej, dysponenti części budżetowej będą mogli podjąć na podstawie uzgodnionego programu inwestycji zawierającego w zakresie kosztów:

- a) szacunkowy łączny koszt inwestycji lub
- b) wartość kosztorysową inwestycji.

W 2003 roku Izba Projektowania Budowlanego, Stowarzyszenie Kosztorysantów Budowlanych oraz Zrzeszenie Biur Kosztorysowania Budowlanego opracowały i wydały „Środowiskowe zasady obliczania wartości kosztorysowej inwestycji budowlanych” stanowiące wzorcowe zasady prawidłowego ustalania planowanych łącznych kosztów inwestycji, w których podano formuły obliczeniowe oraz wzorce formularzy składających się na opracowanie WKI. Niniejsze wydawnictwo wskaźników cenowych WKI jest zgodne z przepisami rozporządzenia, o którym mowa wyżej, jak również odpowiada „środowiskowym zasadom” ze względu na zachowanie następującego układu grup kosztów:

- Grupa 1** – Pozyskanie działki budowlanej,
- Grupa 2** – Przygotowanie terenu i przyłączenie obiektów do sieci,

- Grupa 3** – Budowa obiektów podstawowych,
- Grupa 4** – Instalacje,
- Grupa 5** – Zagospodarowanie terenu i budowa obiektów pomocniczych,
- Grupa 6** – Wyposażenie,
- Grupa 7** – Prace przygotowawcze, projektowe, obsługa inwestorska, nadzory inwestorskie, ewentualnie koszty szkoleń i rozruchu.

Wskaźniki cenowe w tym wydawnictwie podane zostały w postaci wskaźników wartościowych wyrażonych w złotych odniesionych do jednostek miary właściwych do określenia wielkości poszczególnych części składowych zakresu rzeczowego inwestycji (wielkość działki, obiektów, ilość robót lub prac), w podziale na ceny minimalne, maksymalne i średnie, a dla niektórych prac w postaci wskaźników procentowych odnoszonych do wskazanych w wydawnictwie kosztów, np.:

- dla prac przygotowawczych, projektowych i nadzoru inwestorskiego (grupa 7) – % od kosztów robót budowlanych,
- nadzór autorski (grupa 7) – % od kosztów dokumentacji projektowej,
- opłaty notarialne, podatek od czynności cywilno-prawnych, założenie i wpis do księgi wieczystej (grupa 1) – % od kosztów zakupu działki budowlanej.

W grupie 7 podane są również wskaźniki cenowe wyrażone w złotych dla obliczenia m.in. kosztów prac geodezyjnych i geotechnicznych.

1.2. Podział wskaźników wg grup kosztów

W poszczególnych grupach kosztów prezentowane są w tym wydawnictwie następujące wskaźniki cenowe:

Grupa 1 – Pozyskanie działki budowlanej

Wskaźniki cenowe w tej grupie publikowane są w podgrupach obejmujących rynkowe ceny działek w:

- poszczególnych województwach,
 - miastach wojewódzkich (stolicach województw),
 - niektórych dzielnicach wybranych miast wojewódzkich to jest w: Katowicach, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu,
- z uwzględnieniem przeznaczenia tych działek pod budownictwo mieszkaniowe, usługowe lub przemysłowe.

Grupa ta obejmuje także:

- opłaty związane z pozyskaniem działki (opłaty notarialne, podatek od czynności cywilnoprawnych, założenie i wpis do księgi wieczystej, koszt operatu szacunkowego, itp.),
- stawki opłat za wycięcie drzew.

Grupa 2 – Przygotowanie terenu i przyłączenie obiektów do sieci

Wskaźniki cenowe w tej grupie kosztów obejmują ceny różnicowanych, następujących rodzajów robót:

- roboty rozbiórkowe,
- przygotowanie terenu do prac budowlanych,
- roboty ziemne,
- przyłącza sanitarne,
- przyłącza elektryczne,
- inne roboty (np. transport gruzu z rozbiórki),
- opłaty za korzystanie ze środowiska i za składowanie odpadów na wysypisku.

Grupa 3 – Budowa obiektów podstawowych

Wskaźniki cenowe tej grupy kosztów podane są dla następujących obiektów budowlanych:

- budynki mieszkalne: jedno- i wielorodzinne oraz zbiorowego zamieszkania,
- budynki niemieszkalne: hotelowe, biurowe, handlowo-usługowe, garażowe, przemysłowe i magazynowe,
- budynki niemieszkalne: kultury, edukacji, szpitale i zakłady opieki medycznej, kultury fizycznej, gospodarstw rolnych, kultu religijnego oraz pozostałe niemieszkalne,
- drogi kołowe, place i parkingi, drogi kolejowe i tramwajowe,
- mosty, wiadukty, estakady, przepusty i ekrany,
- rurociągi sieci rozdzielczej,
- linie energetyczne (nn, SN, WN),
- linie multimedialne,
- stacje transformatorowe i rozdzielcze,
- obiekty inżynierii lądowej pozostałe (m.in. stacje uzdatniania wody, oczyszczalnie ścieków).

Grupa 4 – Instalacje

W tej grupie kosztów wskaźniki cenowe publikowane są dla instalacji i urządzeń, które mogą być montowane w następujących rodzajach obiektów:

- instalacje i urządzenia w budynkach mieszkalnych,
- instalacje i urządzenia w budynkach niemieszkalnych: hotelowych, biurowych, handlowo-usługowych, garażowych, przemysłowych i magazynowych,
- instalacje i urządzenia w budynkach niemieszkalnych: kultury, edukacji, szpitalach i zakładach opieki medycznej, kultury fizycznej, budynkach gospodarstw rolnych, budynkach kultu religijnego oraz pozostałych niemieszkalnych,
- urządzenia w robotach budowlanych,
- urządzenia w instalacjach kanalizacyjnych, wodociągowych, gazowych, zaopatrzenia w ciepło, techniki wentylacyjnej i kąpielowej,
- urządzenia w instalacjach elektro-energetycznych, teletechnicznych i techniki informatycznej.

Grupa 5 – Zagospodarowanie terenu i budowa obiektów pomocniczych

Wskaźniki cenowe w tej grupie publikowane są dla następujących obiektów pomocniczych i elementów zagospodarowania terenu:

- ukształtowanie terenu,
- trawniki i nasadzenia wieloletnie,
- ogrodenia,
- obiekty małej architektury,
- obiekty pomocnicze kubaturowe,
- obiekty pomocnicze inżynieryjne (drogi wewnętrzne, wjazdy, chodniki, itp.),
- obiekty ochrony środowiska,
- obiekty pomocnicze pozostałe (m.in. oświetlenie placów, ogrodów, studnie).

Grupa 6 – Wyposażenie

W grupie tej przedstawione zostały wskaźniki cenowe elementów wyposażenia obiektów budowlanych. Podstawowym układem prezentacji elementów tego wyposażenia są następujące jego rodzaje:

- wyposażenie ogólne (m.in. meble, komputery, serwery, maszyny transportowe, wyposażenie dla osób niepełnosprawnych),

- wyposażenie specyficzne dla sposobu użytkowania (funkcji) obiektu (m.in. linie kuchenne, armatura medyczna, stacje obsługi pojazdów, sprzęt rekreacyjny i wyposażenie klubu fitness),
- wyposażenie pozostałe (systemy zabezpieczeń, mała architektura itp.).

Grupa ta zawiera także koszt wyposażenia (wraz z jego montażem) wybranych obiektów sportowych.

Grupa 7 – Prace przygotowawcze, projektowe, obsługa inwestorska, koszty szkolenia i rozruchu

W tabelach tej grupy przedstawiono wskaźniki cenowe w dwóch układach. Dla kosztów prac geodezyjnych, geotechnicznych i kosztorysowych **wskaźniki cenowe wartościowe** (w złotych). **Wskaźniki procentowe** opublikowano zaś dla wyliczenia kosztów:

- dokumentacji projektowej obiektów kubaturowych i inżynierskich,
- sporządzenia dokumentacji powykonawczej oraz sprawdzenia prac projektowych.
- nadzoru inwestorskiego i autorskiego,
- zastępstwa inwestorskiego,
- sporządzenia przedmiarów robót i kosztorysów,

Koszt opracowania specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych (STWiORB) można określić na podstawie wskaźników procentowych jak i wartościowych.

Uwaga:

Ważnym uzupełnieniem wskaźników cenowych wszystkich grup kosztów jest zamieszczenie w tym zeszycie tabeli obowiązujących stawek podatku od towarów i usług (VAT). Tabelę stawek podatku VAT publikujemy, ponieważ wskaźniki cenowe grup kosztów nie uwzględniają podatku VAT, który zgodnie ze „Środowiskowymi zasadami” należy doliczać oddzielnie do wartości każdej pozycji kosztów (ze względu na zróżnicowaną wysokość stawek tego podatku) w opracowywanym WKI.

1.3. Jednostki odniesienia wskaźników cenowych

W informacjach metodycznych do każdej grupy wskaźników cenowych podano jednostki odniesienia, jakie zostały przyjęte dla poszczególnych rodzajów obiektów, robót lub prac. Jednostki odniesienia wskaźników cenowych zostały przyjęte zgodnie ze stosowanymi normami (PN), zasadami stosowanymi w praktyce budowlanej, albo według zasad podanych w informacjach metodycznych każdej grupy kosztów.

Wskaźniki cenowe w tym zeszycie podane są w poziomie III kwartału 2013 roku i nie zawierają podatku od towarów i usług (VAT).

1.4. Klasyfikacja (kodowanie) wskaźników cenowych

Dla pięciu grup kosztów (z wyłączeniem grupy 6 i 7) przyjęto jednolite zasady klasyfikacji poszczególnych pozycji wskaźników cenowych. Klasyfikację w tych grupach ustalono następująco:

X . XXX . XX (X-XX)

		grupa kosztów wg rozporządzenia RM z dn. 2.12.2010 r. (WKI)
		rodzaj obiektu, robót lub region kraju dla wyceny kosztów działki
		parametry techniczne obiektów czy też charakteryzujące rodzaj obiektu, robót, działki budowlanej lub prac przygotowawczych bądź rodzaj konstrukcji, stanu czy elementu scalonego

W grupie 7 i częściowo w grupie 1 kosztów z uwagi na specyfikę tych wskaźników cenowych określonych w procentach, podano je w tzw. „widelkach”, czyli w granicach objętych wskaźnikami minimalnymi i maksymalnymi.

1.5. Częstotliwość wydawania

Wydawnictwo „Wartość kosztorysowa inwestycji – Wskaźniki cenowe WKI” ukazuje się cztery razy w roku, tj. w I, II, III i IV kwartale.

W każdym kolejnym wydaniu wskaźniki cenowe są aktualizowane, a ich zakres poszerzany o nowe pozycje kosztów.

1.6. Założenie metodyczne stosowania wskaźników cenowych obiektów, części konstrukcyjnych, stanów robót i elementów scalonych budynków i budowli

Niniejszy biuletyn „Wartość kosztorysowa inwestycji – wskaźniki cenowe WKI” w grupach 2, 3 4 i 5 podaje z obszaru budownictwa wskaźniki cenowe minimalne, maksymalne i średnie w skali całego kraju. Wskaźniki te obejmują koszty wykonywania robót budowlanych na zróżnicowanych, a zarazem znacznie zagregowanych na dużych poziomach scalenia.

W grupie 3 kosztów „Budowa obiektów podstawowych” wskaźniki cenowe obejmują tylko roboty ogólnobudowlane tzn. wznoszenie konstrukcji oraz roboty budowlane wykończeniowe (nie obejmują kosztów wykonania instalacji i montażu urządzeń, które ujęte są w grupie 4 kosztów „Instalacje”).

Wskaźniki cenowe kosztów robót ogólnobudowlanych i instalacyjnych podane są na następujących poziomach scalenia:

- poziom obiektu (wskaźniki cenowe odniesione do: 1 m² pow. użytkowej, 1 m² pow. netto a także 1 m³ kubatury brutto, kilometr czy też m² jezdni). Wskaźniki te podano jako uśrednione dla 16 grup obiektów kubaturowych (m.in. budynki mieszkalne, biurowe, handlowo-usługowe, przemysłowe) wydzielonych wg funkcji użytkowych (zgodnie z Polską Klasyfikacją Obiektów Budowlanych – PKOB) oraz dla 25 grup budowli (obiektów inżynierii lądowej – m.in. autostrady i drogi ekspresowe, mosty, wiadukty, sieci wodociągowe, linie energetyczne),
- poziom stanu obiektu (np. stan zero, stan surowy czy wykończeniowy dla obiektów kubaturowych),
- poziom części konstrukcyjnych budowli (np. korpus drogowy, podbudowy, nawierzchnie, podpory, itp.),
- poziom elementów scalonych (np. fundamentu, ściany nadziemna, dach – konstrukcja, nawierzchnie na jezdniach, podłoża pod rurociągi, układanie kabla, itp.),
- poziom asortymentów zagregowanych robót - elementów rozliczeniowych (np. ściany nadziemna murowane, dach – pokrycie z blachy, docieplenia, instalacja telefoniczna, kanalizacja sanitarna.

Wskaźniki cenowe (ceny jednostkowe) na poszczególnych poziomach agregacji podano w niniejszym biuletynie jako ceny: minimalne, maksymalne i średnie w skali kraju.

Analiza tych wskaźników cenowych wskazuje, iż w niektórych robotach (obiektach, stanach, elementach) różnice pomiędzy ceną minimalną i maksymalną są znaczące.

Przykład 1

Stan zero w budynkach mieszkalnych – symbol klasyfikacyjny 3.199.100 – wskaźnik min. wynosi 170 zł/m² p.z., a max. 6 150 zł/m² p.z., z kolei średni to 810 zł/m² p.z.

Przykład 2

Montaż osprzętu kablowego w liniach kablowych rozdzielczych – symbol klasyfikacyjny 3.699.720-50 – wskaźnik min. wynosi 38 zł/szt., max. 24 600 zł/szt., a średni 1 860 zł/szt.

Jakie są przyczyny takich rozbieżności wskaźników cenowych?

Przyczyny tych zróżnicowanych cen są wielorakie, dlatego korzystając z niniejszego Biuletynu „Wartość kosztorysowa inwestycji – wskaźniki cenowe WKI” należy w każdym przypadku analizować przedmiot wyceny pod względem:

- zastosowanych technologii robót,
- użytych materiałów,

- sposobu wykonywania (np. ręcznie lub mechanicznie),
- lokalizacji szczegółowej robót (np. na dużej wysokości, nad wodą, w wykopie, poniżej poziomu terenu a w szczególności poniżej poziomu wody gruntowej),
- zakresu wykonywanych robót (np. instalacje multimedialne: w konkretnym przypadku może się na nią składać tylko instalacja telefoniczna, ale mogą też być projekty w których na instalacje multimedialną składają się: instalacja telefoniczna, instalacja sieci strukturalnych, instalacja rozgłoszeniowa, DSO i akustyki – oczywistym jest, że w takich przypadkach różnice w wysokości wskaźników cenowych będą znaczne!!),
- warunki wykonywania robót (np. w warunkach szkodliwych dla zdrowia, niebezpiecznych, w użytkowym pomieszczeniu, itp.).

Zróżnicowanie tych wskaźników cenowych spowodowane zostało także:

- a) wysokim poziomem agregacji robót (obiekt, stan, element scalony),
- b) obiekty budowlane, mimo że zostały ujęte w tej samej grupie PKOB (dotyczy tej samej funkcji użytkowej), są jednak zróżnicowane pod względem:
 - rozwiązań architektonicznych,
 - rodzaju konstrukcji (np. beton, żelbet, stal),
 - zastosowanych materiałów wykończeniowych,
 - różnego standardu wykończenia,
 - układu konstrukcyjno-funkcjonalnego (np. budynki podpiwniczone lub bez podpiwniczenia albo domy jednorodzinne z garażem lub bez garażu).

Przy sporządzaniu wyceny robót lub obiektów należy zawsze dokonać ogólnej analizy i uwzględnić wyżej omówione przyczyny zróżnicowania wskaźników cenowych, a dopiero wtedy wybrać odpowiednią cenę z przedziału cen minimum-maksimum.

Uwagi:

1. *Dokonując wyceny szacunkowej (wstępnej) obiektu należy wykorzystywać także „Biuletyn cen obiektów budowlanych – BCO, cz. I – Obiekty kubaturowe oraz cz. II – Obiekty inżynieryjne”, gdyż w konkretnym przypadku możemy tam znaleźć obiekt o rozwiązaniach bardzo zbliżonych do obiektu wycenianego.*
2. *Do wskaźników cenowych Średnich krajowych (kol. 7) można stosować syntetyczne współczynniki regionalne zmiany cen odpowiednio dla robót w obiektach kubaturowych lub inżynieryjnych. Wskaźniki te zostały zamieszczone we wprowadzeniach do następujących wydawnictw SEKOCENBUD:*
 - „Biuletyn cen obiektów – BCO cz. I i II”,
 - „Biuletyn cen modernizacji i remontów – BCM”,
 - „Biuletyn cen asortymentów robót – BCA”.

2. WSKAŹNIKI KOSZTÓW WG GRUP

GRUPA KOSZTÓW 1 – POZYSKANIE DZIAŁKI BUDOWLANEJ

Informacje metodyczne

Wskaźniki cenowe pierwszej grupy kosztów zostały opublikowane na podstawie notowań cen wywoławczych działek w III kwartale 2013 r. Źródłami notowań cen były oferty z biur nieruchomości, oferty przetargowe gmin oraz platformy internetowe. Uwzględniono ceny tylko tych działek, które w planach zagospodarowania przestrzennego zostały zakwalifikowane jako działki budowlane. Z założenia nie brano pod uwagę kosztów związanych z przekwalifikowaniem działek rolnych na budowlane.

Przy przeprowadzaniu notowań uwzględniono podstawowe czynniki wpływające na poziom cen działek, co umożliwiło przedstawienie wskaźników cenowych w zależności od:

- różnicowania terytorialnego lokalizacji działek,
- funkcji działek (pod budownictwo mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe),
- stanu uzbrojenia technicznego działek:
 - uzbrojone – pełne uzbrojenie tj.: woda, gaz, prąd, kanalizacja (lub co najmniej 3 z nich) – symbol klasyfikacyjny X.XXX.01,
 - nieuzbrojone – brak uzbrojenia lub najwyżej 2 z podanych wyżej rodzajów uzbrojenia – symbol klasyfikacyjny X.XXX.05.

Grupę tych kosztów podzielono na następujące podgrupy:

- 1.100. – działki budowlane zabudowa jedno- i wielorodzinna w regionach (bez miast wojewódzkich),
- 1.200. – działki budowlane zabudowa jedno- i wielorodzinna w miastach wojewódzkich,
- 1.200.00. – działki budowlane zabudowa jedno- i wielorodzinna w niektórych dzielnicach wybranych miast wojewódzkich (symbol klasyfikacyjny np. 1.204.11 – Katowice, dzielnica Brynów),
- 1.300. – działki handlowo-usługowe w regionach (bez miast wojewódzkich),
- 1.400. – działki handlowo-usługowe w miastach wojewódzkich,
- 1.400.00. – działki handlowo-usługowe w niektórych dzielnicach wybranych miast wojewódzkich (symbol klasyfikacyjny np. 1.415.21 – Wrocław, dzielnica Krzyki),
- 1.500. – działki przemysłowe w regionach (bez miast wojewódzkich),
- 1.600. – działki przemysłowe w miastach wojewódzkich.

Podział na regiony i miasta wojewódzkie przyjęty w tabelach jest zgodny z podziałem administracyjnym kraju.

Ze względu na duże rozbieżności cen, we wszystkich tabelach przedstawiono rynkowe wskaźniki cenowe od minimalnego do maksymalnego oraz wskaźnik cenowy średni ważony.

W ostatniej tabeli tej grupy kosztów podane zostały wskaźniki cenowe działek dla opłat związanych z pozyskaniem działki w podgrupach:

- 1.900 – opłaty związane z pozyskaniem działki budowlanej oraz uzyskaniem informacji z rejestru gruntów i budynków,
- 1.910 – opłaty (stawki) za wycięcie drzew.

Opłaty notarialne związane z zakupem działki budowlanej, ustalone zostały rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 września 2007 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 187 poz. 1336, zmiana Dz. U. z 2008 r. Nr 173 poz. 1078 i Dz. U. z 2010 r. Nr 49 poz. 290).